

Program realizacji doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2025/2026

1. Podstawa prawna

- 1) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.
- 2) Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- 3) Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) przyjęty w szkole.

2. Cel programu

Program realizacji doradztwa zawodowego wspiera wdrażanie WSDZ w sposób skoordynowany i dostosowany do potrzeb uczniów i szkoły. Program jest spójny z kierunkami polityki oświatowej w roku szkolnym 2025/2026, szczególnie w zakresie:

- rozwijania umiejętności krytycznej analizy informacji, w tym poszukiwanie rzetelnych i sprawdzonych źródeł edukacyjnych,
- promocję kształcenia zawodowego i wzmocnienie roli doradztwa poprzez współpracę ze szkołami ponadpodstawowymi i pracodawcami, organizowanie spotkań, wycieczek zawodoznawczych oraz udział w targach edukacyjnych,
- wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez stosowanie metod aktywizujących podczas zajęć związanych z wyborem szkoły i zawodu, m.in. analizę studiów przypadków (case study), tworzenie Indywidualnego Planu Kariery oraz pracę nad rozpoznawaniem i przewidywaniem kompetencji przyszłości („Zawody przyszłości”).

3. Realizatorzy i odbiorcy

- **Realizatorzy:** doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, specjaliści szkolni, instytucje zewnętrzne.
- **Odbiorcy:** uczniowie w poszczególnych etapach edukacyjnych oraz ich rodzice.

4. Treści programowe i cele szczegółowe w zakresie doradztwa zawodowego dla dzieci przedszkolnych

- 1) Poznanie siebie

Dziecko:

- określa, co lubi robić,
- podaje przykłady różnych zainteresowań,

- wskazuje, co robi dobrze,
- podejmuje działania i opisuje ich skutki dla siebie i innych.

2) Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby z najbliższego otoczenia oraz tych, które je zainteresowały, i opisuje czynności związane z tymi zawodami,
- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku i w zdarzenia, w których uczestniczy (np. zakupy, koncert, poczta),
- podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
- opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności),
 - wskazuje czynności, których lubi się uczyć.
- ## 4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- opowiada, kim chciałoby zostać,
- planuje – na miarę swoich możliwości – własne działania lub działania grupy, wskazując pojedyncze czynności i zadania potrzebne do realizacji celu,
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla siebie sprawach – indywidualnie oraz we współpracy z grupą rówieśniczą.

5. Treści programowe i cele szczegółowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III szkół podstawowych

1) Poznanie siebie

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać,
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób,
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi,

- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach,
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2) Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach,
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach,
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje,
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu,
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności,
 - wskazuje treści, których lubi się uczyć,
 - wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.
- 4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić,
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

6. Treści programowe i cele szczegółowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkół podstawowych

1) Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje,

- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
 - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość,
 - prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.
- 2) Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach,
 - opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka,
 - podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe,
 - posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
 - wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.
- 3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki,
 - wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć,
 - samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.
- 4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych,
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

7. Treści programowe i cele szczegółowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkół podstawowych

1) Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych,
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe),
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł,
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych,
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2) Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania,
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców,
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy,
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka,
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy,
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową,
- dokonuje autoprezentacji,
- charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji,
 - analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów,
 - charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej,
 - określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
- 4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby,
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy,
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

8. Planowane działania

Etap/Adresaci	Działania	Termin	Odpowiedzialni
Dzieci przedszkolne	Realizacja zajęć wspierających poznanie siebie, rozwijanie zainteresowań, zabawy w role zawodowe, poznawanie wybranych zawodów oraz podejmowanie prostych wyborów i planowanie działań w codziennych sytuacjach i zabawie	Cały rok	Wychowawcy grup
Klasy I-III	Realizacja zajęć rozwijających poznanie siebie, zainteresowań i mocnych stron uczniów, poznawanie zawodów i znaczenia pracy, kształtowanie postawy uczenia się przez całe życie oraz podejmowanie	Cały rok	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej

	prostyh decyzji i planowanie działań.		
Klasy IV-VI	Realizacja zajęć wspierających poznawanie własnych zasobów, zainteresowań i uzdolnień, poznawanie zawodów i znaczenia pracy, rozwijanie umiejętności uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, przygotowanie do pierwszych świadomych wyborów edukacyjnych	Cały rok	Wychowawcy
Klasy VII-VIII	10 godz. doradztwa zawodowego, zgodnie z Treściami programowymi dla klas 7-8.	II semestr	Doradca zawodowy
Klasy VII-VIII	Włączanie treści doradczych w lekcje przedmiotowe.	Cały rok	Nauczyciele przedmiotowi
Klasy VII-VIII	Festiwal zawodów/targi edukacyjne	Po ogłoszeniu terminu przez organizatorów	Wychowawcy
Klasa VIII	Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych i/lub absolwentami	Cały rok (zgodnie z możliwościami szkół)	Doradca zawodowy
Dzieci przedszkolne, klasy I-VIII	Festyn rodzinny – rozwijanie zainteresowań i pasji, poznawanie zawodów.	Po ogłoszeniu terminu	Wszyscy nauczyciele
Rodzice	Spotkania informacyjne	1 × rok	Doradca zawodowy, wychowawcy, Dyrektor
Klasy I-VIII	Wycieczki edukacyjne i zawodoznawcze (miejsca sprzyjające poznawaniu zawodów, rozwijaniu zainteresowań i kształtowaniu postaw).	1-2 × rok	Wychowawcy
Klasy I-VIII	1) rozwijanie kompetencji miękkich (komunikacja,	Cały rok, indywidualnie, wg	Psycholog

	współpraca, radzenie sobie z emocjami), 2) wzmacnianie motywacji do nauki i rozwijanie poczucia sprawczości. 3) Konsultacje dla rodziców – udzielanie wskazówek dotyczących wspierania dzieci w rozwoju kompetencji osobistych i społecznych, które mają znaczenie przy wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej i sukcesie edukacyjno-zawodowym.	rozpoznanych potrzeb	
--	---	----------------------	--

9. Ewaluacja programu

Ewaluacja programu obejmuje:

- 1) Przeprowadzenie ankiet ewaluacyjnych dla uczniów, rodziców, nauczycieli.
- 2) Analizę uczestnictwa i realizacji działań.
- 3) Sporządzenie sprawozdania przez doradcę zawodowego do Dyrektora i rady pedagogicznej.